

Sygn. akt II Ka 179/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk SSO Mariola Krajewska - Sińczuk (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale Prokuratora Andrzeja Michalczuka

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2016 r.

sprawy **G. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 §2 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 26 stycznia 2016 r. sygn. akt VII K 547/14

w zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy; zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, stwierdzając, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 179/16

UZASADNIENIE

G. S. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 9 sierpnia 2014 roku w rejonie miejscowości G., gm. P., woj. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując ciągnikiem rolniczym, m-ki U. (...) bez numerów rejestracyjnych, nie posiadającego aktualnych badań technicznych, bez wymaganych uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi i znajdując się w stanie nietrzeźwości (miał 1,22 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) w niedozwolony sposób przewoził pasażera C. C. znajdującego się na stopniu wejścia od kabiny pojazdu w następstwie czego ten spadł pomiędzy tym stopniem a tylnym kołem ciągnika rolniczego doznając rozległej rany szarpanej krocza i moszny, drążącej do tkanek miękkich miednicy po stronie prawej z odsłonięciem ściany odbytnicy oraz jąder i cewki moczowej, obustronne rany szarpane pachwin z uszkodzeniem mięśnia skośnego zewnętrznego po stronie lewej z odsłonięciem otrzewnej, rany okolicy międzypośladowej, otwartego złamania miednicy z rozejściem spoiwa łonowego, otwartego złamania przynasad bliższych podudzia prawego, ranę dartą dołu podkolanowego prawego, złamania wyrostka

poprzecznego L5 po stronie prawej, złamania kości skroniowej, ciemieniowej i potylicznej po stronie lewej, krwiaka przymózgowego w okolicy skroniowej prawej, krwiaka śródmózgowego prawego płata skroniowego i licznych otarć naskórka, obrażeń ciała naruszających czynności narządów ciała na okres przekraczający siedem dni i powodujących ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

II. w czasie i na miejscu, jak w pkt I znajdując się w stanie nietrzeźwości miał 1,22 mg/l alkoholu- w wydychanym powietrzu w stanie nietrzeźwości prowadził ciągnik rolniczy marki U. (...) bez numerów rejestracyjnych, w ruchu lądowym, będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i dopuścił się tego czynu w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres czterech lat do dnia 19.04.2015r, orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim z dn. 11.05.2011 r. o sygn. akt II K 23/11, tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016 r.:

I. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. oskarżonego G. S. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu opisanego w pkt I a/o wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. z tym, że z opisu czynu wyeliminował zapis „obrażeń ciała naruszających czynności narządów ciała na okres przekraczający siedem dni i powodujących ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu”, przyjmując w to miejsce zapis „to jest obrażeń ciała skutkujących jego zgonem w dniu 5 listopada 2014r.” oraz wyeliminował zapis „spoiwa” przyjmując w to miejsce zapis „spojenia” i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze;

II. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. oskarżonego G. S. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II a/o wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 4 k.k. z tym, że z opisu czynu wyeliminował zapis „05” przyjmując w to miejsce zapis „04” i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat;

III. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, na poczet której, na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 9 sierpnia 2014 r. do dnia 6 października 2014 r. oraz na podstawie art. 90 § 2 k.k. orzeczone środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych połączył i jako łączny orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 734, 79 złotych tytułem kosztów postępowania oraz tytułem opłaty kwotę 400 złotych;

Apelację od wyroku Sądu I instancji wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w części orzeczenia o karze i środkach karnych. Apelujący zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu G. S. bezwzględnej kary 3 lat pozbawienia wolności za czyn z pkt I aktu oskarżenia, podczas gdy szereg okoliczności łagodzących natury tak przedmiotowej, jak i podmiotowej, a w szczególności poważne przyczynienie się pokrzywdzonego do śmiertelnego wypadku drogowego przez wspólne spożywanie alkoholu z kierowcą i podróżowanie z nim w takim stanie oraz stanowisko procesowe A. C., będącej żoną ofiary, a zarazem teściową oskarżonego, a ponadto dobra opinia środowiskowa, stałe zatrudnienie i utrzymywanie dwojga małoletnich dzieci przemawiało za wymierzeniem oskarżonemu kary jednostkowej za czyn z pkt I oraz kary łącznej pozbawienia wolności znacznie łagodniejszej, bo nieprzekraczającej 2 lat i z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania tej kary. W konsekwencji tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu z pkt I przez wymierzenie oskarżonemu G. S. kary 2 lat pozbawienia wolności i takiej samej kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 5. W toku rozprawy apelacyjnej Sąd Okręgowy postanowił uzupełnić przewód

sądowy, zaliczając w poczet materiału dowodowego opinię pracodawcy o oskarżonym G. S., ponadto oskarżony wskazał, że jest zatrudniony na czas nieokreślony. obrońca oskarżonego poparł apelację i wnioski w niej zawarte. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji obrońcy oskarżonego i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy. Oskarżony zaś poprosił o łagodny wymiar kary.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna i wobec tego nie mogła spowodować wydania przez Sąd Okręgowy wyroku o charakterze reformatoryjnym. W związku z faktem, że skarżący nie kwestionuje stanu faktycznego, jaki został ustalony przez Sąd I instancji, Sąd Okręgowy ograniczył się do stwierdzenia, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy oraz dokładny przeprowadził postępowanie dowodowe, wnikliwie i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych, tak co do samego przebiegu zdarzenia, jak i rozstrzygając kwestie sprawstwa i winy oskarżonego. Przechodząc do analizy jedynej zarzutu apelacji tj. obrazu art. 438 pkt 4 k.p.k. wskazać należy, że w orzecznictwie trafnie podkreśla się, że zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić wówczas, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985, nr 7-8, poz. 60). Niewspółmierność zachodzi zatem wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzonych za przypisane przestępstwa, nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1990 r., Wr 363/90, OSNKW 1991, nr 7-9, poz. 39). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, LEX nr 20739). Chodzi przy tym o niewspółmierność zarówno niekorzystną dla oskarżonego, jak i korzystną dla niego, ale niekorzystną z punktu widzenia dobra wymiaru sprawiedliwości, a więc interesu publicznego. Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić należy, że zarzut obrońcy oskarżonego jest niezasadny. Wywody skarżącego w żadnym razie nie dowodzą wadliwości zaskarżonego orzeczenia, a sprowadzają się tylko do prezentacji wyobrażeń o karze, która satysfakcjonowałaby oskarżonego i jego obrońcę. W ocenie Sądu Odwoławczego, dokonując ustaleń co do warunków osobistych i właściwości oskarżonego, Sąd Rejonowy nie pominął w zasadzie żadnych istotnych i mogących mieć wpływ na treść wyroku okoliczności zarówno łagodzących jak i obciążających. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego, że Sąd Rejonowy skupił się wyłącznie na okolicznościach, które były dla oskarżonego niekorzystne, a pominął te, które przemawiały na jego korzyść. Nie budzi wątpliwości, że oskarżony razem z pokrzywdzonym C. C. przed tragicznym wypadkiem spożywali wspólnie alkohol, a następnie razem udali się ciągnikiem rolniczym do miejscowości P.. Niekwestionowanym również pozostaje, że C. C. jako pasażer pojazdu świadomie zajął miejsce w ciągniku, które było niedozwolone do przewozu osób. W treści środka odwoławczego skarżący podniósł również, że oskarżonego G. S. i C. C. dzieliła duża różnica wieku, zatem to pokrzywdzony z racji tego, że posiadał większe doświadczenie życiowe niż oskarżony, winien wykazać się większą rozwagą. Z takim poglądem strony skarżące nie można się zgodzić. W szczególności zauważyć należy, że obaj uczestnicy wypadku to osoby dorosłe, które mogły same o sobie stanowić. Oskarżony mając świadomość, że spożywał wcześniej alkohol, a nadto, że orzeczony został wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdu, nie powinien w ogóle decydować się na prowadzenie ciągnika. Jak wynika z uzasadnienia Sądu I instancji, wymierzając oskarżonemu karę Sąd I instancji miał na względzie fakt, że oskarżony ukończył Intensywny Program Terapii w zakresie uzależnienia od alkoholu, cieszy się dobrą opinią, ma na utrzymaniu małoletnie dzieci i posiada stałe zatrudnienie. Niewątpliwie sąd I orzekający choć nie uwidocznili tego w uzasadnieniu wyroku - uwzględnił również postawę pokrzywdzonej A. C., która prosiła o wymierzenie wobec oskarżonego kary o charakterze wolnościowym. Wszystkie te okoliczności, które podnosi w treści apelacji obrońca oskarżonego, choć prawdziwe i niewątpliwie przemawiające na korzyść G. S., nie mogły przesądzić o wymierzeniu w stosunku do niego kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze i to z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Słusznie zauważył Sąd I instancji, że oskarżony był wielokrotnie karany w tym: trzykrotnie za popełnienie przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k., jednokrotnie za

przestępstwo z art. 178 a § 4 k.k. oraz art. 244 k.k. Za popełnione przestępstwa wymierzono oskarżonemu głównie kary o charakterze wolnościowym lub karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a także orzekano okresowy zakaz prowadzenia pojazdów. Tak ukształtowane kary nie przyniosły spodziewanego efektu, a oskarżony łatwo powracał na drogę przestępczą. Postawa G. S. wskazuje więc, że nie zmienił on swego postępowania, a stosowanie względem niego środków probacyjnych i kar o charakterze wolnościowym nie doprowadziło do jego resocjalizacji i nie zapobiegło powrotowi do przestępstwa. Prognoza kryminologiczna w stosunku do oskarżonego jest więc negatywna. Zapewnienia oskarżonego w zakresie chęci ustabilizowania swojego życia nie są wiarygodne również w ocenie Sądu Odwoławczego. Fakt, że oskarżony poddał się terapii leczenia uzależnień i posiada stałe zatrudnienie nie jest w stanie zagwarantować, że w przyszłości ponownie nie popełni przestępstwa. Podkreślenia wymaga nadto, że instytucja warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności znajduje wtedy zastosowanie, gdy brak jest potrzeby zmiany postawy sprawcy czynu, która jest stabilna i pozytywna wobec porządku prawnego, a przestępstwo, którego się dopuścił jest tylko jednorazowym błędem życiowym, a taka sytuacja nie zaistniała w realiach niniejszej sprawy. Przepis art. 177 § 2 k.k. przewiduje karę pozbawienia wolności w wymiarze od 6 miesięcy do 8 lat, zaś art. 178 § 1 k.k. stwarza możliwość wymierzenia kary w wysokości od dolnego zagrożenia zwiększonego o połowę do górnego zagrożenia zwiększonego o połowę. Przepis art. 178 § 4 k.k. przewiduje zaś sankcję karną w postaci kary pozbawienia wolności w wymiarze od 3 miesięcy do 5 lat. Kierując się wskazanymi powyżej przepisami Sąd Rejonowy mając na względzie wszystkie okoliczności sprawy zadecydował, że adekwatną karą łączną za oba popełnione przestępstwa będzie kara 3 lat pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy orzekł także w stosunku do oskarżonego dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Dokonując oceny wymiaru orzeczonej kary i środka karnego uznano, że prawidłowość rozstrzygnięcia zapadłego także w tej części nie budzi wątpliwości. Wysokość wymierzonej w niniejszej sprawie kary uwzględniła stopień zawinienia sprawcy, wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, jego tragiczne skutki oraz negatywne cechy podmiotowe oskarżonego - przede wszystkim jego wcześniejszą, wielokrotną karalność sądową. Wymierzona kara realizuje w wystarczającej, a zarazem i koniecznej mierze cele kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma ona wobec sprawcy osiągnąć. Słuszny jest także okres ustanowionego środka karnego, jako adekwatny do stopnia naruszenia norm, a tym samym potencjalnego niebezpieczeństwa, jakie stwarza oskarżony jako uczestnik ruchu drogowego. Podnoszona przez skarżącego aktualna sytuacja osobista i rodzinna oskarżonego, w tym konsekwencje wymierzenia kary bezwzględnej, w przedmiotowej sprawie nie mogły wpłynąć na orzeczenie kary łagodniejszej. Rozstrzygnięcie takie stałoby bowiem w sprzeczności z celami kary, zarówno wychowawczymi, jak i prewencyjnymi. Były to przejaw nieuzasadnionej pobłażliwości dla sprawcy, który dopuścił się przestępstwa o wysokiej społecznej szkodliwości, a swoim wcześniejszym postępowaniem wielokrotnie wykazywał rażące lekceważenie dla obowiązującego porządku prawnego. Ze względów wskazanych powyżej, Sąd Okręgowy uznał, że brak jest możliwości ukształtowania wymiaru kary zgodnie z wnioskiem obrońcy oskarżonego. Z uwagi na fakt, że oskarżony posiada na utrzymaniu dwoje małoletnich dzieci, a ponadto będzie przebywał w warunkach izolacji penitencjarnej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze stwierdzając, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 456 k.p.k.